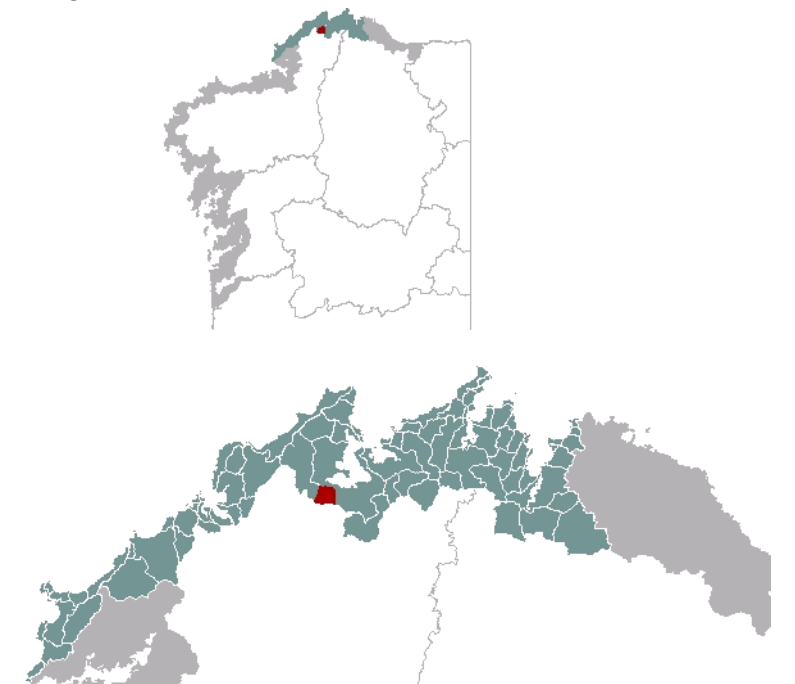

1. EMPRAZAMENTO

DATOS XERAIS

Comarca: Rías Altas. Sector: Ría de Ortigueira. Concello: Ortigueira. Parroquias: Santiago de Mera de Abaixo e un pequeno sector da parroquia de Santa María de Mera de Arriba no extremo sur da unidade. Extensión: 3,71km²

2. CARACTERIZACIÓN

ELEMENTOS NATURAIS

AS FORMAS DO RELEVO

O val do Río Mera configura unha unidade de val principal sen encaixamento acusado, propia dos cursos fluviais importantes que non sufriron desniveis bruscos tectónicos que lles leva a ter que encaixarse sobre o substrato a pouca distancia do mar. A amplitude do fondo do val, que case alcanza 1km permite que falemos dun surco amplo enmarcado por contrafortes ben definidos. O ancho total da cunca oscila ao redor dos 2km dentro da unidade. A existencia de lombas que penetran no corpo central do val fai que o curso fluvial teña que zigzaguear deste a oeste describindo un curso sinuoso que se volve meandriforme na súa parte final, xa no Ámbito Litoral, na unidade do estuario. A pesar de non existir encaixamento, o desnivel entre o fondo aplanado do val e as elevacións que o encaixan é elevada, alcanzando case os 400m no Coto Fincova, ao suroeste da unidade, e entre os 200m e os 300m nas aliñacións orientais de Coto da Croa e Monte Cereixal.

AS UNIDADES LITOLÓXICAS

Domina a Serie de Ordes, principalmente con materiais do Precámbrico e, menos, do Cámbrico. A maior parte da unidade está constituída por gneises e eclogitas, especialmente por gneises bandeados. Só no extremo sueste, entre o Río Mera e os altos que van desde Monte dá Croa a Monte do Cereixal, aparecen gneises cámbricos de dous micas. Nos altos do Coto Fincova aparece unha banda de eclogitas, mentres na Costa, ladeira media do mesmo monte, aflora un dique de anfibolitas que se continúa pola Veiga, na marxe dereita do Río Mera. Na parte baixa do val, que atravesa de xeito meridiano a unidade, existen depósitos cuaternarios de orixe aluvial.

A DIVERSIDADE CLIMÁTICA

Réxime ombrotérmico Cálido e Seco na parte central da unidade, en torno ao val principal do Río Mera: temperatura media anual por encima de 14°C, oscilación térmica media entre 12,5°C e 13,5°C e precipitacións que alcanzan valores medios entre 800mm e 1000mm ao longo do ano. As vertentes laterais reciben maiores precipitacións polo efecto orográfico, alcanzando os 1200 de máximas anuais, o que define o dominio Cálido e Subhúmido.

OS SOLOS

Solos profundos e fértiles de tipo fluvisol na parte central da unidade, asociados ás veigas do Río Mera e en vales adxacentes de escaso desnivel. Co incremento da pendente nas vertentes laterais do val principal, os solos diminúen progresivamente de espesor, aumentando a erosión que dificulta en definitiva os procesos edafoxenéticos. Por iso, o efecto topográfico déixase sentir especialmente nos tramos de maior pendente e nos cumios onde abundan os solos esqueléticos do tipo umbrisol dístrico (altos Fincova e dá Croa). Tamén, relacionados cos condicionantes litolóxicos, hai que destacar a presenza de solos tipo acrisol órtico de estrutura densa e arxilosa, localizados especialmente nas ladeiras do Coto Fincova.

AS AUGAS

Toda a unidade inclúese na conca baixa do Río Mera. Devandita arteria fluvial discorre de sur a norte describindo un trazado lixeiramente sinuoso entre os montes Fincova, Cereixal e da Croa. Pequenas vaguadas verten á canle principal definindo unha rede fluvial en xeral pouco significativa.

O PATRIMONIO NATURAL

As ribeiras fluviais pertencense ao LIC Ria de Ortigueira e Ladrado. A eucaliptización das elevacións que encaixan o val deixa o valor natural da unidade en mans dos ambientes fluviais. É necesario citar a existencia de masas ripícolas (Hábitat 91E0) ao longo do río Mera, que non sendo extensas, si constitúen un corredor ecolóxico de gran interese que percorre a unidade de N. a S. Área de intensa actividade agrícola, o abandono de campos de cultivo deu lugar á presenza dalgunhas masas de frondosas derivadas de procesos de recolonización. Os espazos anexos á vía do ferrocarril Ferrol-Xixón e as zonas de Vilar, Beluz e Torrente presentan exemplos interesantes nos que a recolonización combínase coa presenza de árbores froiteiras. No contacto entre o val e as vertentes aparecen restos de antigas carballeiras (9230 Bosques galaico-portugueses con Quercus robur e Quercus pyrenaica) e soutos (9260, Bosques de Castanea sativa). Na chaira aluvial poden aparecer prados hidromorfos.

ELEMENTOS ANTRÓPICOS

USOS DO SOLO

O carácter desta unidade e o mosaico de usos presentes están determinados polo canle fluvial. A aptitude dos solos para o cultivo e a topografía explican a distribución das teselas de vocación agrícola. Partindo do leito do río cara ó exterior, os usos identificados son: o bosque ripícola, ceñido ao curso fluvial, os prados nos solos hidromorfos, parcelas de cultivos e froiteiras intercaladas con rodais de bosque de recolonización e bosque mixto. Os usos artificiais, nos que se inclúen os asentamentos se localizan á beiras das vías de comunicación paralelas ao río. Finalmente, a matriz péchase a modo de orla que envolve os anteriores usos, por una extensa mancha de uso forestal.

MORFOLOXÍA

Os asentamentos concéntranse ao longo do eixo que marca o río Mera, nas terras de menor pendente e maior calidade agronómica, deixando as ladeiras máis pronunciadas ao uso forestal. O outro elemento de apoio das construcións son os camiños e estradas

INFRAESTRUTURAS DE MOBILIDADE

A unidade está atravesada en sentido lonxitudinal por dúas estradas, a C-6122 e a AC-862. Estas descorren paralelas ao canle do río Mera, enlazando os diferentes asentamentos que se suceden ao longo do val. Finalmente sinalar a presenza do tramo da liña de ferrocarril FEVE Ferrol-Gijón

PATRIMONIO HISTÓRICO

Os elementos patrimoniais inventariados nesta unidade son a Casa reitoral e o hórreo en Mera de Abaixo e, no apartado de ben industrial, o ponte do ferrocarril en Mera de Riba. Dentro do patrimonio arqueolóxico encontramos as mámoas do Coto Fincova.

O CARÁCTER E A ORGANIZACIÓN ACTUAL

A unidade está caracterizada pola composición paisaxística que constitúe o río Mera no seu tramo final, cunha paleta cromática na que o mosaico agrícola e os asentamentos aportan variedade ao verde predominante do tapiz forestal das vertentes. A rede fluvial é o elemento que ordenou os cultivos e os asentamentos, apoiando os seus crecemento na trama viaria.

DINÁMICA DA PAISAXE

A dinámica de substitución do mosaico agrícola derivada dos procesos de crecemento residencial disperso esta presente nesta unidade, aínda que non coa intensidade detectada en áreas máis próximas á costa. É apreciable tamén, en liña co anterior, procesos de abandono de terras de cultivo e, por suposto o aumento da superficie ocupada pola explotación forestal. Un fenómeno presente no conxunto da comarca nas últimas décadas.

RISCOS E IMPACTOS

A completar durante a elaboración dos catálogos e directrices da paisaxe litoral.

3. AVALIACIÓN

VALORACIÓN DA PAISAXE

A unidade recolle varias escenas paisaxísticas, as relacionadas coas ribeiras fluviais, que pertencen ao LIC de Ortigueira e Ladrado e, aquelas outras presididas polo tapiz continuo de eucaliptal que constitúe o fondo da unidade. O elemento vertebrador da paisaxe é o val fluvial con masas ripícolas que exercen una función de conectividade, a pesares da súa limitada extensión. O mosaico agrícola delata una intensa actividade agrícola, aínda que o abandono de campos de cultivo está presente, dando pé á aparición de novas coberturas. A valoración paisaxística no seu conxunto é notable cun carácter rural marcado e característico do conxunto da ría de Ortigueira

4. PLANIFICACIÓN

OBXECTIVOS DE CALIDADE PAISAXÍSTICA

A completar durante a elaboración dos catálogos e directrices da paisaxe litoral.

ACCIÓNNS

A completar durante a elaboración dos catálogos e directrices da paisaxe litoral.

ÁMBITOS DE REQUALIFICACIÓN

Non existen ámbitos de recualificación na presente unidade.

Lenda / Leyenda

Usos do solo / Usos del suelo

Chairas intermareais / Llanuras intermareais	Matogueiras / Matorrales
Marismas / Marismas	Cultivos e prados / Cultivos y prados
Praias / Playas	Cultivos frutícolas e de viveiro / Cultivos frutícolas y de vivero
Dunas / Dunas	Viñedos / Viñedos
Lagoas e humedais costeiros / Lagunas y humedales costeros	Cultivos baixo plástico / Cultivos bajo plástico
Cantis / Acantilados	Forestal de repoboación / Forestal de repoblación
Vexetación costeira / Vegetación costera	Outras formacións arbóreas / Otras formaciones arbóreas
Bosques autóctonos / Bosques autóctonos	Outras masas de auga / Otras masas de agua
Bosques de ribeira / Bosques de ribera	Canteira / Cantera
Bosques mixtos / Bosques mixtos	Artificial / Artificial
Bosques de recolonización / Bosques de recolonización	
Outras formacións de carácter húmido / Otras formaciones de carácter húmedo	

Asentamentos / Asentamientos

- Asentamento de carácter fundacional / Asentamiento de carácter fundacional
- Desenvolvemento periférico / Desarrollo periférico
- Asentamento funcional / Asentamiento funcional
- Agregado urbano / Agregado urbano
- Nova agrupación / Nueva agrupación
- Outras edificacións / Otras edificaciones

Hidrografía / Hidrografía

Patrimonio / Patrimonio

- Bens de Interese Cultural / Bienes de Interés Cultural
- Arquitectura industrial, militar e marítima / Arquitectura industrial, militar y marítima
- Patrimonio arqueolóxico / Patrimonio arqueológico
- Patrimonio etnográfico / Patrimonio etnográfico
- Ptos de observación de conca ampla / Ptos de observación de cuenca amplia
- Puntos de observación didácticos / Puntos de observación didácticos
- Puntos de observación / Puntos de observación
- Faros / Faros

Toponimia / Toponimia

- Toponimia interior / Toponimia interior
- Núcleos de indentidade do litoral / Núcleos de indentidad del litoral**
- Praia / Playa
- Lugares con enerxía de relevo / Lugares con energía de relieve
- Toponimia de costa / Toponimia de costa
- Espazos de interese paisaxístico / Espacios de interés paisajístico**
- Toponimia de portos / Toponimia de puertos

Batimetría / Batimetría

0 m	-20 m	-100 m	-500 m	-2000 m
-10 m	-50 m	-200 m	-1000 m	-3000 m

Espazos de interese / Espacios de interés

- Espazos de interese xeomorfolóxico / Espacios de interés geomorfológico
- Área de interese de Taxón / Área de interés de Taxón
- Espazos de interese paisaxístico / Espacios de interés paisajístico
- Espazos de protección de ladeira / Espacios de protección de ladera

Rede de Espazos Naturais / Red de Espacios Naturales

Liña de dinámica litoral / Línea de dinámica litoral

Sistemas territoriais / Sistemas territoriales

- Zona aeroportuaria / Zona aeroportuaria
- Pista de ateraxe / Pista de aterrizaje
- Lámina de auga do porto / Lámina de agua del puerto
- Zona portuaria / Zona portuaria
- Ferrocarril / Ferrocarril
- AVE / AVE
- Autoestradas e autovías / Autopistas y autovías
- Corredores e vías rápidas / Corredores y vías rápidas
- Outras estradas / Otras carreteras
- Pistas e camiños / Pistas y caminos
- EDAR / EDAR

1:20.000

0 100 200 400 600 800 Metros

Sistema de referencia: European Datum 1950, fuso 29
Sistema de referencia: European Datum 1950, fuso 29

